

ცისკარი

1 8 7 0

ფ ე ბ რ ე ა ლ ი .

წელიწადი მეთოთხმეტე.

წოდება თხზულებათა:

- 1, სამღურავე. [ლექსი] ლ. ს.
- 2, ახალი ბედნიერება. [ლექსი]
- 3, ეგმონტი, (გეტეს) კომედია, ნათარგ. მ. ხუ-
დადოვისა;
- 4, ჩუპნი ძველ-ძეულიანობა, ანუ ქალაქის რაღაც-
რაღაცები. —

ტ ფ ი ლ ი ს ს.

კერესილიძის ტიფოგრაფია

სამღერეო.

გულო, ვის ელი,
 თვალნო რასა სჭერეტთ,
 ნუ თუ შორსა გყავთ ვინმე საამო,
 რათ განელეს დღეთა
 ესრეთ მღუშარედ,
 რათ მოგეხლათ ბინდი საღამო,
 დღესაც დაღამდბ
 თქუპნოვს მოწყენით,
 მან არ გიჩვენათ გულის საღარო,
 თუმც ღამის ბჭობა
 სიზმარს მეგობრობს,
 მაგრამ თქუპნოვს არის ამაო.—
 გულო რისთვის ხარ
 შენ მოწყენილი.
 რათ გასსოვს ისა, ვისაც შენ ეტრფი

ნუ უკვე მისგან
 არ გაქუს ანბავი,
 რომ მოუთმენლად გონებას ებრძვი,
 თურმე მისგნითა
 გაშმაგებულხარ
 და განძლიერდა შენს გულსა ცეცხლი,
 სხეანიცა შენებრ
 იგზობენ თბეთა,
 მაშ შენ აწისთვის ბედს რათ აყუდრო.
 ეინ გშეელის გრძნობაჲ,
 ვით მას არ ესმის,
 რომელს შეესთხოვე არ დამიფიწყოს,
 კელთ ჩაებარე
 ჭაბუკა სული,
 რომ ესე იმან მართლად დამიარსოს,
 ამანაც განელო
 ჩემთვის ცუდ ბედად,
 ეგონებ მან სიკედილს მე მიმართვოს,
 მამ რუ სამარეს
 მე მივიახლე,
 მისგნით მოკლდები თუმც დამიფიცოს —

ჰი, აშხანაგო
ამ სიცოცხლისა,
ხად მიეფარე ჩემად პტანჯველად,
ნუ თუ არ გყვედრის
ის დაპარება,
შენგან ბოძვილის ჩემს გასაძლებად,
თუ რ მე ის იყო
სიტყვით ნუგეში,
მხოლოდ ყინულზედ ღრმა ჩასაწერად,
თვთ შემიცვალე
ცოცხალი გული,
მომაკედავებთან შესადარებლად. —
სულთ ბოროტო,
ეს იყო ჯილდო,
რომ მე გემსხვერპლე სრულის გონებით,
შენ მამტკაცებდი
მე სიყვარულსა,
ჩემდა ფრიადის გასაოცრებით,
ვიდრე ეს გული
შენ შიითვსე
და მე შემოპყარ ფიქრის ოცნებით,

რა მიმიზიდე
და მისკუთრე;
ეხლა მტანჯე მე მოძულებით—
თუ კი მზათა ხარ
ჩემი საკლავად,
შენის კელითა ყულო ვამოჭერ,
და თუ არა გსურს
რომ მომეხლო,
რისთვის მაგ სურვილს მე თუ არ მომწევე,
რომ აღგასრულონ
ვგე ზღოქმანი,
თუ შენის კელით დანას არ დამცემ,
ვით წინათ გითხარ
ვი მომზადება,
რომ შენთვის ამ სულს დროშად აღვებ,,
რათ მაასუსტე
ესე გონება,
რომ საიდუმლოს თეითონ ვაცხადებ,
სხებასაც შევოხხოვე
ეს ჩაიბეჭდოს
და მით ჩუქნს ანბანს ყოველთ ვახარებ,

შენგანთ შეოთვილი
 გონებას განეღ,
 მიყვირს სიკოცხლეს რისთვის მამწარებ? —
 მე რათა მზოგავ
 შენსა აშბავსა,
 რისთვის არ მამცნებ თვთ სოფლად აგებ.
 ნუ თუ არ იცი,
 ჩემნი გრძნობანა
 რომ შენის მეტსა არას დავეძებ,
 მაგრამ ეს სული
 არ გებრალება
 და მავ სიჩუმით სიკედილს მახვედრე,
 ოხ! თუ მომისპე
 ესე სიკოცხლე,
 — მუნ სოფლად სისხლსა შენგან ვიძიებ. —

ლ. ს. . . .

ახალი ბედნიერება-

ბატონებო? მომილოცეთ,
მხედავთ ბედმან განმარწყინა!
მეტად ჯარგის სამსახურით
ჯილდომ მიწყო მხრეზედ ბზინვა!

დიდისა ცდით ძლიეს გაღურჩი!
შალის ჩოხა გაეიხადე!
თან ბაგები გამოუშვი
და შენდირითა მოეიკაზმე!

აწ რა მიჭირს, ყოველს წლობით!
წარმატებას დიდსა ველი!
მადლობა ღმერთს, გაეიხადე!
ჩემის ქტყენის ჩოხა გრძელი!

ოდეს მივალ ვეჩერებში
მარად მრჩება კაელობა!
ლამაზებთან, მყოფს მუნდერში
მშენის მახურკ—კადრელობა!

ახალ გაზდა ყმაწვილ—კაცებს!
ვინც არ არის ჩემებრ შეილი,
აბა მითხარ რად ეკადრო!
ვერ არიან ჩემებრ ზრდილი!

ვინც არ არის ჩემი ღარი
მე მათ თაესაც არ დაუკრავ
ჩემთან კრძალვით, თუმც არ არი
მენდეთ ზედაც არ შეეხედავ.

რადგან მათი ჩოსა შალი!
ჩემს საცმელს ჰებენს მეტად სწავრავს!
მის გამო ეაჲ მათი ბრალი
ყოველთ ხსილავთ გულის უბზარავს.

.....

ეგმონტი .

[ტრაგედია]

ეგმონტი.

იფიკრე, რა ზარალს მისცემს, თუ რომ სცდები. შენ
იქნები მიზეზი გასაჟლეტის ომისა, რომელიც ამოაგდებს
მთელს მსარეს. შენი ღარის თქმა იქნება ნიშნათ პროვინციუ-
ბის ერთიანად ფეხზედ დადგმისა და მაშინ გაამართლებელი
იქნებიან ყველა ისპანელების სასტყენი მოქმედებანი, რომე-
ლიც დიდირანია ეძებენ მხოლოდ მისატყვებელს მიზეზს;
რისაც გაქრობას ჩუქნ აქამდენ ეცდილობდით, შენ ერთს
წამს, ანთებ და მოახდენ საშინელს აღრეულობას წამოი-
დგინე იმ დროს მდგომარება ქალაქებისა, ხალხისა, ეჭ-
რობისა და დედა მიწის მოსაეღისა! სალდათი გულ გრძელათ.
ჯუჯურებს, ომის შინდორზედ. თავის გვერდით სიკვდილზედ
მდებარეს ამხანაგსა, მაგრამ აქ, როგორც მდნარე მოვო-
ცურება სხეულთ მოქალაქებისა, იმათი ყმარწყვილებისა,

მაშინ მოგედება ცეცხლი მრთელს ტანში; როდესაც არ იცი
შენცე თითონ ეის სასარგებლოთ ცდილობ და უყურებ
რომ შენის მოწყალებით იღუპებიან ისინი, ეისის თავისუფლე
ბისათვის შენ მიჰყავ თოფ იარაღს ხელი, რას იქ მაშინ
შენ, როდესაც სვინიდიის წარმოგიადგენს, სუყველი ეს
მარტო შენის თავის დასაცელოდ არის მიტანილი მსხვერპლად.

ორანელი.

ჩუპნ მარტო ჩუპნთვის არა ვართ გაჩენილნი, ჩუპნ
გეძაქუ ეალი შეესწიროდ მსხვერპლად ჩუპნი თავი კეთილ
მდგომარობისათვის მრავლის ათასის კაცისა, და ამისა თვის
უნდა დეიცვათ ჩუპნი თავი იმათთვის,

ეგმონტი.

ვინც თავიან თავს ინახავს, ის თავის თვალშივე ჰკარ-
გავს ყველა პატივის ცემას.

ორანელი.

ვინც იცის ყალი თავის თავისა, იმას შეუძლიან, რომ
გორც დაინახეს, წინათ ვადავარდნა და უკანაც გამობრუ-
ნება.

ეგმონტი.

მაგ შენი ქვევით დაისვენე იმ უბედურებაებს თავზედ
რომლისაც გეშინიან.

ორანელი.

როდესაც უბედურებანი მოსაქვნი არიან, მამინ კეთილ
გონიერობა და უშიშროება ერთად ითხოვენ წინ გადუდგეთ
იმათ.

ეგმონტი.

ამგეარ შიშინობაში უმცირესი კი არ უნდა უკუბ-
ღოთ.

ორანელი.

არ შეგვიძლიან ნაბიჯის გადადგმა, მაშინვე ჯურღმუ
ლში ჩაეარდებით.

ეგმონტი,

კოროლის მოწყალება განა მორხევი ნიადაგია?

ორანელი.

არა, ძალიან მორხევი კი არარის, მაგრამ საღლეტი
კი არის.

ეგმონტი.

გაუაცები ღმერთს, იმას ტყუილად ემდურებიან! არ შე
მიძლიან ცუდი გაეუღო რამე გონებაში იმაზედ. კარლ
შეხუთეს შეილს არ ექნება ნიჭი სიმდაბლით მოქცევისა.

ორანელი.

კოროლების ქცევანი არ არიან მდაბლნი,

ეგმონტი.

უნდა კარგათ იცნობდე, რომ მაშინ

ორანელი.

თუთ ეგ კოდნანი გვარიგებენ ჩუპს, რი
დოთ ახალი საშუნი შეცდომებანი.

ეგმონტი.

არც ერთი შეცდენა არარის საშიში იმის
კი აქუს გაბედულობა.

ორანელი.

შორს მარბი ეგმონტო?

ეგმონტი.

მინდა ყველას ჩემის თეალებით უცქირო.

ორანელი.

ოს! ნეტავი ამ ჯერში კი შეგეძლოს ჩემი
ცქერა! ამიტომ რომ. მენი თვალი მსოლად უცქ
შენ კი გგონია რომ სედევნ . . . მიყეის!
ბლბის მოსელას, ღმერთი იყოს მენი მფარველი.

იქნება, ჩეუ მოკმედებამ დაგისნაჲ, იქნება იმ
მინამ არ შეგახოს რელი, მინამ არ იმოვნოს ღონ
ორთაგეს ერთად ჩაუღაპვისა. იქნება აღბამ ნამდე.

სრულებსათვის თავისი სამინდლის ჰაზრისა იწყოს ცდა და
იმით მოგვეს დრო, ყველა გამინჯო როგორც არის, მა-
შინ ჩქარა გზურე უშვილო შენ თავს! მშვიდობით. კარგა
თვალი ადევნე ყველას: რამტელი ჰყავს ჯარი, როგორ
დაბნადნენ ქაღაჩი; რა უფლებები დარჩა კადე მართე-
ბელას, როგორ ირჯებიან პენი მეგობრები, ყველა შემა-
ტყობანე . . . ეგმონტო!

ეგმონტო.

რაო?

ორანელი (ხელში დაიჭერს იმის ხელს)
დამჯერე, წავიდეთ?

ეგმონტო.

რას ეხედამ? ორანელო, წადი?

ორანელი.

ტარილი დაღუპულზედ შეშენის გაქცასაც.

ეგმონტო.

განა მრიცხამ მე დაღუპულად?

ორანელი.

დაიღუპე! აფეკრე! ცოტა დრო დაგრჩომია. მშვიდობით!

ეგმონტო.

რა სამინელი მოქმედება აქვს ჩუქნზედ სხუის ჰაზრისა!

ჩემ ღღში არ დაეიჯერებლა ამას . . . ამ კაცმა ყველა
თაენისი მიზეზი გადმოწერა ჩემს გულში . . . გადიო!
ჩემს ძარღვებში შეიტანეს სისხლის კაპლი სხტისა: ოხ,
ჩემო კეილო გეპო ვანაგდე შენგან, კადეე მაქტუ ეროი
ლონის ძაება ჩემის მუბლიდგან კოპის მომოფრებისათჳა.

მოქმედება

3.

სცენა 1.

პალატი მართებელასი.

მარგარიტა პარმისა [მარტი].

მე ეს წინათვე უნდა დამენახა! როდესაც ურომობ რაც
ღონე გაქტს, მაშინ აღვილად გჯერა, რომ მოქმედობ ისე
როგორათაც შესაძლებელია, მაგრამ ისინი, რომელნიც მო-
რიდკან გეზერამენ და გიწერენ ბრძანებებს, თითქმის ყო-
ველთვის ფიქრობენ, რომ ითხოვენ მარტო შესაძლებელს.
ჰო, კოროლებო² არას დროს არ დაგიჯერებთ, რომ ამ
ბლავს ჩაეარებოდით. რა ტკბილია მფლობელობა! მაგრამ
მფლობელობასაგან ხელის აღება? არ მესმის როგორ მ.მ.

ჩემი შეიძლო ამის გახედვა, მაგრამ მე მინდა იმასა-
კა მაგიქცი (მაკაელო გ.მ.ჩ. დე. ს.შ.ორის "ცენასა" აზ-
ლო შოდ, მაკაელო ჩემს ძმის წაგზედ ეფიკრობ.

მაკაელო.

შემიძლიან გაგიბედოთ კითხუა, რას იწერება?

მართებულა:

იწერება როგორათაც მრავალს ნაზს ყურადღებაზე,
ეგრეთვე მზრუნელობაზედ თავის სამეფოზედ. მოსწონს
ჩემი სიტყვები, ერთგულობა და პოიანობა, როძლებითაც
მე ენახაძდი ამ მარკში ინტერეს მათის დიდებულებას.
სწუხს რომ ხ ლხის თავის ხეზა ბამ მრავალი შეწუხებანი
მამკა; ის ღამათ დარწმუნებულა განგებიანობაში, კეთილ
გონიერებაში ჩემის მოქმედებებზედ ერთის სიტყვით ისე
თი წიგნია, როგორიც ევადრება. არამ თუ კოროლს, არა.
მედ ძმასაც.

მაკაელო,

პირველი ხომ არ გახლავთ იმისი თქუტუნის საკადრისი
მადლობის გამოცხადება.

მართებულა.

ისინი მკერე მტყუცელება ფარჯისთბას ნაყოფი კი
პირველია.

მაკაველი:

არ შესმის მე თქუტნი.

მართებელა.

ეხლავე გაიგებ. ის უმეტეს რომ უჯაროთ, უცოტა
მატა რამ არიბოთ ყოველთვის ეთამაშებ საბრალოს როლს.
იწერება რომ მეცდომით მოქცეულვართ, რომ ხალხის
ჩივილისათვის ყური გვივდია და პროვინციებიდან ჯარი
გამოგვიყვანია ჯარის დაყენება, ფაქრობს ის, რომელთაცა
სიმძიმე დააწება მხრებზედ მოქლაქეთა, დაუმლის იმით
მალლა შეხტომას.

მაკაველი:

მერე მაგ დაყენებას სომ შეცდომა გავგუჯებიან
ხალხი.

მართებელა.

ქოროლი ფაქრობს რომ, შესმის — ის ფაქრობს,
რომ ნიჭიერი ღერწალი, რომლისაც შეწყნარება არაფრით
არ შეიძლება, შეიძლებს ადვილად გაძლოლას ხალხისას
კეთილ შობილებისას, მოქლაქეებისას და ძწის შეშუაებისას
და ამისთვის ქოროლი გზავნის გალოვანის ჯარით გერცოდ
აღებას.

მაკიაველი.

მალგას?

მართებელა.

მიქეირს?

მაკიაველი.

თქვენ ბრძანეთ — გზავნის! უოუოთ ჰგვითხათ. არ
სჭიროებთ თქვენ, იმის გამოგზავნაში?

მართებელა.

კოროლი კი არ შეიძახს, გზავნის.

მაკიაველი.

ეითომ რა არი? თქვენ ხელ ქვევით გვეოლებათ
გამოცდილი სამხედრო ზედამხედარი (ნაჩალნიკი)

მართებელა.

ჩემს ხელ ქვევით ილაპარაკე სწორეთ მაკიაველთა ...

მაკიაველი.

არ მინდოდა გამომეცხადებინა . .

მართებელა.

მე კი მინდა რომ არ გაუტყდეს ჩემს თავს! საწყნა-
რია ჩემთვის, ძალიან უზჯობესი იქნებოდა რომ ჩემს საყ-
ვარელს ძმას პირდაპირ გამოეთქვა თავისი ჰზარი, ეიდრემც
გამოეგზენა ფორმალური, ხელოვნებით შედგენილი სტატს

სერგის:გან. წიგნი.

შაკაველი.

წინათვე არ უნდა დაგენათ ყველა ესა
მართებულა.

ყველას იმათ ჩემს ხუთ თათსავეთ ვიცნობ. იმათა
სურს რომ ყველა მილაგებული და დწყნარებული იყოს
და რ-ღვანც თვითონ არას დროს არ უშეშენათ, აქისა
თქვს, რომელიც კი გამოე მათ წარცხათ ხელმა! ჰა!
ცხადათ, ისე თითქმის ამ მზღერებზედ არისო დახატული.
წარმოვიდგენ კორალს დამრთელს იმის რჩევას

შაკაველი,

აგრე ცხადათ

მართებულა.

უწყველილსის დაწერილებით. მთ შუ არან კეთილნი
პირნი: ბატონისანი იდრეგა. ყველაში გამოცდილი თაუდა
ბალი, გულ წრფელი ჰლონზო, შრომისა მოყვარე ფრდ.
შეუწყველი. და კადვე რამოდენიმა სხუნიც, რომელთაც
ყოცელთეს ამათი მხარე უჭირავთ, როდესა პირია კეთილ
მხრუნველთა სჯობნის. მაგრამ ეგრეთვე მათ შეუვა ზის
ტოღედელი. ბრაზის ფერის სხით, ღამ დ ჩავარდნის
თეადიბთ. მორს დამნაკელის ცეცხლებრივის შე ცდულ

ბით, კბილებს შუა გამოხუტუტურ ქალების მოწყალებანედ
 უდროკოთ დამობეზუდ და რომ ქალეს მეუძლიანთ
 მარტო გარდა გაზედოილის ცხენისა და გხედნა ეა რა იმა
 თი საქმეა. ამისთა მასხარაობა ბერჯელ გაზგონიხ უფ-
 ალი პოლიტიკებისაგან.

შაკიფელი.

ძალიან ცხადს ფერებით გამოხატეთ თქვენს ცხატო-
 ნი.

მართებლა.

თანხმა გამახდები ამზე, რომ ჩემს გამოხატულ რტო-
 ნაში არ იპოვება ის ყოითელ შავი, შავ ნაღლის ფერი
 ფერადი, რომლის მზგადისიკ არის აღობის სახე, და ის ფე-
 რადიც, რომლითა ის ხატავს სხუებს ყველა კაცი ზედა-
 მს ღეთის მგომბელს, განმამწარებლს მათს დადებულები-
 სას, მხოლოდ იმსათვს, რომ ამგერი კაცის დწა, პოლ-
 ზედ ჩამოცმა და ურმის თელზედ სატანჯავათ მიკერა,
 კანონის ძალით შეიძლება ყოველივე კეთილს, რომელიც
 მოეკმადე აქ ყოთოთ იქ შორს, არაფრად ავადებნ, მზა
 ლოდ იმ მახზით, ის კეთლი ყოილა უბრალო რასმეს ეა,
 რომელსაც დიდი ხანია გაუქლა. მახზად იდებს, გვარებს
 ყველა ჩრეტულობას, რომელნიც დიდხანია დამშვიდებულან

და აჩვენებს რა მხოლოდ მხრეთ კაცების კეხის წინაღმდეგობას და ცარცვას, იფქრებს რომ აქ კაცები ერთმანეთსა სჭ მენ როდესაც რომ ცოცხა რამ აღწინდელი ურიგობაები გაურაქნაღის ხალხისა დიდხანია დეაწყებაში არიან მაცემულნი.

ამაგებთ უფლებს კაროლს გულში ამ საწყხლის ხალხის სიძულილს, რომელნიც ერთენიან იმ მხეცელ და საძაგელ ხალხად. კაროლიც მამარათეს ცეცხლს და მახვილს, რადგანაც ჰგონია, რომ მხოლოდ ამითი შეიძლება ხალხის მორჯულება.

მაკიაველი.

თქვენ, მგონია, გულ მხურვალედ იღებთ და ერთადერთად ხდით ყველას არა რჩებით აღრინდელსავეთ მართებელად?

მართებელა.

მე მესმის ალბა მოატანს თან ინსტრუქციას [დარაგებებს. როგორ მოექცე] მე იმედენა გამოცდილება მაქვს სახალხო საქმეებში, რომ ვიცი, როგორ იცლიან ხალხსა როდესაც ცრადათ ჩაყენება ისეთ ალაგს ვისამე არა სურთ, წინა პიეელ დ გამამიცხადებს ინსტრუქციას. რომელშიაც სუყველ-ფერი გამოუჩეცელ და თით დაუღებალათ არას

მოხსენებული და ჩადგანაც იმას ძალა და ღონე ხელში
 ეჭირება ყველა საქმეში გაერევა; თუ რომ ეჩივლებ ამხედ
 მაშინ მეორე სერეტნი ინსტრუქციად ხელს მიიშვებს,
 თუ რომ ისურვებ იმ ინსტრუქციის წკითხვა—ის დაბან-
 დებს, პირობების მოცემით გამაბჟნებს დათუ ღერებით
 ჩააცივდები. მაშინ მაჩვენებ ქალღმრთელს, რომელშიაც სულ
 სხვა ეჭნება დაწერილი როდესაც ესეც არ დამაჟამოფელე
 ბს, მაშინ იმ გვარად დამიწყებს ცქერას, ვითომ თუ არ
 ესმის. რამსურს. ამის განმეოლობაში გაყვითდება ისა. რისაც
 მე შეშინიან და რისიც კი მსურს გაცეთება, ეჭნება გაღაღე
 ბული საკუთლაინდლოდ.

მაქიაველი.

შესაძლებელი რომ იყოს, ეისურვებდი ყოფნას პირის
 იმ მდებარე თქუშნის პაწრისა.

მარტებელს.

რაც რომ ჩემის უდიდესის მოთჳინებათ დაეამშვადე,
 ხელახლად ღრეეს თაქისის სასტუკოებით და კაცურად მოკა
 რებით. მე ეჭნები თაქლები იმისი, როგორ სუყველა ჩემნი
 ე აშენებული დაინგრევა და გარდა ამისა შევე წამხდიან
 დამნაშავედ იმ შეცდომა ღებების, რომელთაც ისინი იქმო
 ღებენ

შაკიპეელი.

მოითმანეთ ცოტა ხანი თქვენს დადებულებად.

შართებელა.

მე შეიძლება თავის დაჭერას და აჩუქებს დამშვიდებულს სახით, დაე მოვიდეს, სიხარულით დაუთმობ ალბანს და არ მოუცდის რაღაც იმათიე გაშიცხლონ.

შაკიპეელი.

განა აგრე აღგაღია კელის აღება.

შართებელა.

უმცირესი ძნელია, უფრო მეტი ფაქტობ. ის, რომელიც შეჩუქებულია მფლობელობას, შრბელოს ათასის კაცისა ზედს კალმა ჯერას, — იმისათვის დათმობა ს.მეფეს ტახტი სა — ცოცხალივე მანაში დამოსვლა, ანუ უნდა იყოს. კი იდეე უყვითესია მოჩვენებასავე ცოცხლებს მფა ყოფნაზედ, მდა უარესე მორტყმულს, საჩვენებლად, ნიშნებით პატარას ცემის პრეზენტის ქონაზედ იმ აღგზნედ, რომელიც სხტამ ჩამოგართვა, დამცარა და სრულდებით მიითვსა.

სცენა

2.

სადგურის კლარას
კლარა და დედამისი.

დედა,

გზითი შეყვარება, როგორც მერ ბრაკენბურღს უყვარ-
ხარ, მე ჯერ არ მინახია: მე მგონია, რომ პხოლოდ არ
მინდობს დროს. შესაძლებელი იქნებოდა მაგგვარი სიყუა-
რული.

კლარა (პოლოთას სცემს და ზუზუნებს)

ნეტარებას მხოლოდ სული.

ს. გუ. რლისთუა ჭანჭირული.

დედა,

ხედება, ეგმონტის შერთან სიარულსა, მაგრამ კი ცოტა

აღერსიანათ რომ მოეცე და ისურვო, კიდევაც კი დაიწერს
შენზედ ჯეარს.

კლარა (მღერობს)

სიზარტლიც და სიმწარეს
მზრებსა შლის თაეში,
გულსა ლევს
შიშს გაძლევს
ბარ საფრთხილებელს ტანჯეაში,
შეცაჰდინ აღფრინდები
ჯურღმულს ჩ.მოარდები
ნეტარებს მხოლოდ სული
საყვარლისთვის განწირული

დღებ.

თავი დანებე ამ სიმღერასა.

კლარა.

ნუ მოჯავრდები, ეს ძალეზნი სიმღერაა ერთ სულ
არ დამიჭინებია დიდი ყმარწეილი ამ სიმღერითა.

დღა.

თავში სიყვარულის მეტა არა გიძევს რა სხუხ ყვე-

ლას იეიწყებ. გეუზნები, ბრავენტურდის პატივის ცემით მო
გეც. იმას შეუძლიან კიდევ როდისმე გაგზარდოს ბედნიე
რი.

კლარა,

იმას?

დედა.

დიახ იმას! მოიცა, მოეა ღრო! . . . ახალ გაზღობა
შორს უცქერის. ახალგაზღობას და სიყუარულს თავისი
ბოლო აქუს, მოეა ღრო, როდესაც ღმერთს მადლობას
შესწირამ, თუ რომ იმოცი სადმე თავის შესაფარებლს
ალაგს.

კლარა.

[შესტება და ცოტა ხნის სიჩუმის შემდეგ]

დედილო, დაე მოვიდეს ის ღრო, როგორათაც სიყვდი-
ლა. წინათვე მოგონებხ იმის სამინელია! და როდესაც მო-
ეა როდესაც უნდა . . . მაშინ . . . მაშინ ვიფიქრებ,
როგორ მოვიქცე. ოხ, შენი დაკარგვა, ეგმონტო! (ტირის)
არა, არ შეიძლება, არა!

ეგმონტი

[რანდულის ეპანჩაში, თვალგამდინ ჩამოცმულის
შლიაპით შემოდის.]

კლარა!

კლარა.

ეგმონტო? (მიეარდება) ეგმონტო? [გადაეხევა] ჰო! კეთილო საყვარელო, ძვირფასო ჩემო? მოხვედი, აქა ხარ!

ეგმონტი.

სალამო მშვიდობისა, დედილო)

დედა.

ღმერთმა მშვიდობა და ბედნიერება მოგცეს. ჩემს გონას. გული დამელია თქუტაის მაგტელის ხნის მოუსვლელობით. კულაინდელსაჲთ სულ თქუტაზზედ ლაშარაკობდა მთელი დღე.

ეგმონტი.

ეაშუამს არ მაჭმევთ?

დედა.

თუ კი რამ გვეშოება.

კლარა.

რასაკვირველია გვეშოება! ნუ შესწუხდებით დედილო ყველაფერზე ვიფიქრე და ცოტა რამ მოვამზადე. ნუ გამცემ დედილო.

დედა.

ჩუტნი ყველა ისე შდაბალრა, კუჭ გაუსაძლომინ : . . .

კლარა.

ჰე, ეგრე არ გახლავით! მე ასე ეფიქრობ: როდესაც ეს ჩემთან არის, მე სრულებით მაღა არა მაქვს; ამისათვისაც ამასაც დიდი მაღა არ უნდა ჰქონდეს, როდესაც ჩემთან არის.

ეგმონტი.

შენ ეგრე ჰეფიქრობ? [კლარა დატყაპუნებს ფეხს და თავს პარს ჩამოუშვებს] რა დაგემაართა?

კლარა.

დღეს ისე ცივად მეყიდები. . . არც ერთი კოცნა! აკანის ყვარწილივით რათ მეგისხვევია პლაშჩით ხელები სალდათს და არშიყს არ მჰეფიქრობს ხელებ შეყრული ყოფნა!

ეგმონტი.

დროზედ ჰეიღია, ჩემო ლამაზო, დროზედ. როდესაც სალდათი საფარში ჩამჯდარი ჟუცდის მტერს და სურს ეშმაკობით აჯობოს, მაშინ ის იყუნტება, იმარჯვებს იარაღს და ცდილობს არ ააცდინოს. არშიყაც ეგრეა.

დედა

არ ინებებთ დაბრძანებას? დაბრძანდით, მოისვენეთ! მე სამზარეულოში გიხსლები. როდესაც თქვენ არა ხართ კლა-

ჩა ერაფერზედ იფიქრებს. წაღალ მაუმატებ საჭკელსა.

ეგმონტი

თქუპნი კეთილი სურვილი ყველაზედ უმეტესი მი სამა-
ტია (გადის დედა]

კლარა

მამ ჩემი სიყვარული რაღა არის?

ეგმონტი

სუყველა, რაც შენ გნებაეს.

კლარა

შეადარეთ რასმეს, როგორც გულმა ვითხრათ.

ეგმონტი

აი, ჯერ ყველაზედ წინად, (პლამჩს გარღიგდებს და ეჩ-
ვენება ძვირფასის ტანსამოსით)

კლარა

ოჰო!

ეგმონტი

ესლა ჩემი ხელები თავის უფალნი არიან. (მოეხვევა)

კლარა

რამტელი ხანია მე შენთვის აღარ მითხოვნი, მე მე-
გონა შენ არა გსურს.

ეგმონტი.

დიას ჩემო გოგონაე! ეს ჯაჭვი და ეს ორდენი აძლე-
ვენ დიდს უფლებებს იმა, ეისაც ჰქადა იმეზედ სჯა, ჩემს
დანაშაულობისა გამო, არაეის არა შეუძლიან ქუცყანაზედ
გარდა ორდენის გროსმეისტრისა. მრთელის ამავე ორდენის
კაეალრებით.

კლარა.

— ჰო, მენ გულდინჯათ მეგიძლიან გადასვე ნება მრთე-
ლს ქუცყანას მენზედ სჯისა, რამმეენიერი საფერდია! რა
წმინდა ბუზმენტია! რა კარგათ არის ნაჟერი! არიცი საილ-
გან დაიწყო.

ეგმონტი.

შინჯე კარგათ მინამ გუოს გახდობდე.

კლარა.

და ოქროს მატყლის ორდენიც! შენ როდისღაც გეუბნე
ბოდა რომ მაგ ორდენით აჯილდოებენ მხოლოდ იმას,
ეინცა მოქმედებს იმასთანა საქმეს, რომელსაც მთხოვს
დიდ ღვაწლს და თავის გამოდებას, ძალიან ძვირფასია! მე
შეეადარებ მაგას მენს სიყვარულს, მეც ხომ ეატარებ იმას
ბჭ. ამ გულში დაკიდულს, სჭვა კი!

ეგმონტი,

კლარა

ამიტომ რომ მენის სიყვარულისათვის მე არაფერი
ღვაწლო და თავ გამოდება არ მიმიღია, და ამიტომ მე
ღირსი არა ვარ იმისა.

ეგმონტი.

სიყვარულში სულ სხუა ნაირად პრის კიდეც იმიტომ
ფეიქინე რომ არ გიზღვენია, სიყვარულს მოიპოვნია მხო-
ლოდ ისინი, რომელნიც იმას არა სღვენიან,

კლარა

მაგას პენ თავზედ ამბობ; ეგ პენიშენა პენ გეყუთენის.
არა? მენ, რომელიც უყვარსარ მთელს ხალხს!

ეგმონტი.

მერე რა სარგებლობა მიმიცია იმი'ათვის? რომ შეძ-
რამე! თავიანთი კეთილი სურვილია ჩემი შეყვარება.

კლარა.

ღღეს, უთუოდ, იქნებოდა შარტებელასთან?

ეგმონტი.

ვიყავი,

კლარა.

კარგათა ხარ იმასთან?

ეგმონტი.

ჰორათ — ჰო, კარგათა ვარ, ეართ ყუაღღებაში და მასიაშოენებელნი ერთი ერთმანერთისა:

კლარა:

გულით?

ეგმონტი.

კეთილი მსურს იმისათჳს, ყველას თავისი მხედველობა აქუს. ეს საქმეს არ დაუშლის; ჩინებული დედაკაცია და კარგათაც სცნობს ხალხს და იქნებოდა კიდევ საკმაო გამგებიანი, თუ რომ აგრე ძალიან იქიანი არ ყოფილიყო მე ბეურს მოუსვენლობას ებძლე, ჩემს მოქმედებაში ეგების რაღაცა რამ იღუმაღს, როდესაც იმაში მაგისტანა სრულებით არარის რა.

კლარა.

ვითომც თუ არაფერი?

ეგმონტი.

ჰო! არა, ცოტა რამ თავის დაჭერის მეტი. ყოველი ღვინო ხანის გამაულობაში ილეკაშს ძირში დუღდოს. ორნელი უფრო მეტს შეწუხებას აყენებს, ის იმისათჳს რაღაც რამ გამოუცნობი ვინმეა: ვერ გაუგია იმისი იღუმაღლობა, თუაღს არ აშორებს, ცდილობს როგორმე მიუხდეს იმის

განზრახვას, თვალს ადევნებს ყველა იმის გადაღმულს ნა-
ბიჯს, რომ იქნება მიხედვს როგორმე თუ საით მიდის.

კლარა.

თვითონ დაფარული ღედაკაცია?

ეგმონტი.

მართებელა და მკითხაძი

კლარა.

მამიტავე, მე მინდოდა მკითხნა: ხერხიანა თუ
არა?

ეგმონტი.

აჲ მეტი და ნაკლები იმაზეო, რომლსაც სურს აღს-
რულებაში მოიყვანოს თავის განმჯახტა.

კლარა.

მე ვერ შევიძლებდი დიდ კაცებში ცხოვრებას. მაგრამ
უნდა გითხრა, მართებელაში რათა რამ მამაცური აზრება,
სსტა ქალია, არა ზგავს ჩუპნ მერვლებს დაწზარეულებს.
გულბდია, წამოსადეჟი და გამბედავი.

ეგმონტი.

დიახ, როდესაც საქმეში ძალიან დახლართულნი არიან
ესლა იმასაც ცოტა რარომ დაფორები დაკარგა.

კლარა.

როგორთუ დაკარგა?

ეგმონტი.

ზემოთი ტუჩი ბუსურებით გაემსო ულუფაშებიც და მალ მალ ნიკრისის ქარები ზოსზდის, ნამდვილ ამბოჯა ჯახდა.

კლარა.

წარმოსადგია დედაკაცია! მე შეეკრთებოდი იმის წინ.

ეგმონტი.

ეიცი ზოშიმარა არა ხარ. შიშო კი არა იქნებოდა ეგ მხოლოდ მორცხობა ახალ გაზდა ქალისა [კლარა ჩამოუშეებს ძირს თვალებს, დაუკერს ხელს და მიესუტება) მესმის მშეენიერო ქმნილო შეგიძლიან მალლა აიხედო. (ჰკოცნის თვალეებში]

კლარა

როგორ?

ეგმონტი.

გამიგონე კლარაჲ! მამეცი ნება დაეჯდე (ჯდება, კლარა იმისწინ სკამზედ წამოიჩოქებს, დაეყუდება ნიდაყეებით იმის მუხლებზედ და თვალს არ მობაშორებს]. ის ეგმონტი არის მოწყენილი, უწყალო, ცივი ეგმონტი, რომელს სალახ

ტავს თავის თავს, რომ დამხლო ის თავისგანგანნი, მიიღოს ხან ერთი და ხან მეორე სახე, ის ეგმონტი გატანჯულია, არარის ღირსეულად დაფასებული, არარის გაგებულად, ის იწევს იმ ღრვს, რომელსაც იმას ხედავენ მხიარულად, კმაყოფილად; ის ეგმონტი უყვარს ხალხს, რომელმაც თათონაც არ იცის თუ რა სურს, იმ ეგმონტს პატივს აძლევს და აღმაღლებს ხსოვს ხალხისა, რომლითაც ეგრა წაწაბლეს ეგრე შეუდგები. გრემამო არტყიან იმას მეგობრები. რომელიც სანდონი არარის, თვალის უჭირავს იმახედ ხალხსა, რომელითაც ყოველისმხრივ სურს იმის ენება ის მუშაობს დაქინცვამდინ — დაუშინებლად და თითქმის ყოველთვის ედავოს? ჰო, ნუ გამამატყმევია იმას: რასაც ის ითმენს, რაც იმას გულში აქვს! ეს ეგმონტი კი კლარავ, რომელსაც ესლა მენ ხედავ, წყნარია, გულწრფელია ბედნიერია, საყვარელია და გაგებელია ყველზედ უფროსი, გულსაგან, რომელიც იმასაც გაუგია დაუფსები და რომელსაც ის ესლა საცხად საყვარულით და მინდობილობით მიიყრავს გულის (მოგხეცე) ეს მენი ეგმონტი.

კლარა.

და მე ესე მოვედ! ქუცყანაზედ არაქნება ამაზედ უკეთესი ნეტარება?

მოქმედება

სცენა 1.

ქუჩა

იეტუერი და დურგალი.

იეტუერი.

ეი, შენ ეი, შეზოზელო, ერთი სიტყვა!

დურგალი.

შე დგობი, ღაბლა ილაპარაკე.

იეტუერი.

ერთი მხოლოდ სიტყვა, ახალი რა ანბანი!

დურგალი.

არაფერი. გარდა ამისა რომ ნებო არა გუჯეს ლაპარაკისა.

იეტერი.

როგორ?

დურგალი.

მიდექ ემა კედელთან. ჰა, ფთხილად! მოსელის შემდეგ გერცოლ ალბამ გამოსცა ბრძანება, რომ ყველანი, რიცხვთ ორნი ანუ სამნი, რომელიც შეიყრებიან სალაპარაკოთ, ეწევიან მაშინვე. გამოუგებლად, გამოცხადებული დამნაშავეთ სასაღვო დაღბტობაში.

იეტერი.

ეჰა!

დურგალი.

აღიქრძალემა. შიშქევშ მუდამის საპყრობილეში დამწყე ედგეისა, სახალხო საქმეებზედ ლაპარაკი.

იეტერი

მშვიდობით ჩუპნო თავისუფლება:

დურგალი.

სიყუდილით დაიხვება ისა? ვინც კი დასძრაზავს მართებლობას.

იეტერი.

მშვიდობით ჩუპნო თავებო!

დურგალი.

აჟუთქათა და მოწყალეა იმ მამათათს, დედათათს, შეილთათს, ნათესაეთათს, მოსამსახურეთათს, რომელიც თელეურს დაჰყენ ყველზედ, რაც რომ ხდება ოჯახში და მოუტანენ ამბავს საგანგებოთ ამისთვის დაწესებული სასამართლოს.

იეტერი

წაგიდეთ ჩემს ჩემს სახლში.

დურგალი.

ამბის მიმტანთა, ნათქვამია იქ, ბრ უნდა ეშინოდეთ არც თაგიანთის ქონების დაკარგვისა, არც თაგიანთის თაეებისა.

იეტერი

რა მოწყალეა! რა წამს მოვიდბ თვარა ალბა, მე მაშინვე როგორღაც ტანში მოვიშაღე მას აქეთ, მგონია, ცხსაც შეეგბ მემოერტყბ და ჩამოეშვა ისეე ძირს, რომ წელში მოკაკული უნდა იარო. რომ თაეი არ შეჰკრა!

დურგალი

იმისი სხლდათები როგოლბ მოგწონს? არბ ძმოო. ესენი აღრინდელებს არა გვანან, სულ სხტა ჯერის ხალხია!

იეტერი

ა! როდესაც ისინი ქუჩაში მოდიან ყველას გულს

გვადება სარ ჩაყლაპულებით გაფშვილები არიან
 მტელიც უნდა იყენენ, ყველანი ერთის ნაბიჯით მიდიან.
 როდესაც სპყარაულოს წინ მიდისარ თვალებს შიგ გიყრიან
 და ისეთი ცაყი და ჯარაანი შეჩედულობა აქტათ, რომ
 ყველა კუთხეში გებლნდება პალაჩა. ვერ იტყვი, რომ ჩე-
 ში გუნებისანი იყენენ. ჩუშნი ძალიციონები მხარული ხა-
 ლხი იყო, ყოველთჳს თან დაქონდათ ყელის სალობიჲ,
 ფეხები არეული, შლიაპბეი თვალებამდნ ჩამოცჳული,
 თჯაონაც უყვარდათ ცხოვრება. და სხუასაც არ უმლი-
 დნენ, ესენი კი სწორეთ მაშინებსა ჰგენან, რომლებიშ შვა
 ში ზის ეშმაკი.

დურგალი

იმთაგანშა რომ დაგაყვიროს: ადადექ და დაგიმზნოს
 თოფი, რას იტყვი, კიდევ შეგრჩება მუხლები?

იეტტერი

არა ძმაო, მე მაშინვე გულ შემამეყრებოდა.

დურგალი.

წავიდეთ სახლში.

იეტტერი

კარგი არას მოასწაეებს. მშვიდობით.

[შემოდის სოესტი]

სოესტი

მეგობარნო! ამხანაგნო!

დურგალი

გაჩუქდი! ნუ გვიჭერ.

სოესტი

გაიგეთ!

იეტერი

უმეტესი, ვიდრე გესურდა.

სოესტი

მართებელა წაეიდა.

იეტერი

შეგეწყალე და დაგეხსენ ჩუმი უფალო!

დურგალი

მარტო ის იყო ჩუმი მფარველი.

სოესტი

უცებ და ჩუმად წაეიდა. ვერ ვუწყო გერცოდს, კეთილ
შობაღთ გამოუცხადა, რომ მოპრუნდება ისევ. არა ვისა
სჯერა.

დურგალი

ღმერთმა, აპატოის ცთილშობილთ, რომ იმით მისცეს
ნება ჩუმი კისრებზედ ახლის უღლის დადგენა. იმით შე

ესლოთ აეცილებინათ ესა. მშვიდობით ჩუქნო სითარხნე
ნო

იეტტერი

თუ ღმერთი გრწამს, ხმას ნუ ამოიღებ სითარხნეზედ!
მე ეგრძნობ სისხლის სუნს. მზეააც არა სურს გამოხედვა,
მყრალი ნისლი გადაეკრა მიწას.

სოესტი

ორანელიც წაეიდა.

ღურგალი

მაშ ყველას დაუნებებია ჩუქნთვის თავი.

სოეტი

მანამ ერთი ეგმოეტა აქა.

იეტტერი

მადლობა ღმერთსა! ყველა წმინდანები იყვნენ იმის
შემწე! ეხლა მხოლოდ იმას შეცალიან კიდევ რისამე გაკე
თება
(შემოდის ფანზენი)

კიდევ შეეცეზება ორს, რომელნიც არ იყვნენ თავიან
თს სოლებში დამალულნი?

იეტტერი

შენი კრისტეს გულისათჳს მოწყალება მოიღე წაღი
მგნ გზაზედ.

ფანზენი.

ბი, თქუპნ გაუსრდელეზო.

დურგალი.

ის დრო არ არის, რომ ზრდილობიანათ მოვიქცეთ.
რა, ხომ კიდევ არ აგყავდა ზურგი? უთუოდ მოგჩენია?

ფანზენი.

სოლდათი არ იგონებს თავის დაპრილობას! მოჰიშარა
რომ ყოფილიყო ხომ კარგად ჩემგანა არა გაედიდებ რა.

იეტტერი.

კიდევ ვარესი მოგივა.

ფანზენი

ელვა ქუხილის მოახლოებაში, მგონია სულ დაგინდათ
ასოები.

დურგალი

თუ ხმას არ გაჩწყევტ მალე გაგიჭიმამენ სხუა ალაგს
ასოებს.

ფანზენი

საბრალო თავები! გაიჩინა თუ არა ახალი კატა სახ-
ლის პატრონმა, მაშინვე ხასოწარკვეთად. რა საცვირველია
კოტა რამ შეიცვალა, მაგრამ დამშეიდლით, შეგვიძლიან
ისევე ისე გაეფრქვოთ ჩუბში საქმე, როგორც ადრე.

დურგალი

მე, შეიღო, რა გელაპარაკო, გამოვარდნილი შარლატანი ხარ და!

ფანზენი

და თქუენ ნამდვილა ბრყეები! დანებეთ თავი გერცოლს! ბებერი კატა გამოიყურება ისე, ვითომც ეშმაკი ჩაეყლა პოს თავის მაგიერათ და იმისი კუჭი ვერ ინელბდეს, ნუ უშლით, იმასაც ისე უნდა სმა, ჭკა და ძალი, როგორათა სხტებსა. მე იმის არ მეშინიან, მხოლოდ პირდაღებული არ უნდა ვისდეთ: უნდა მოვიცადოთ და მერმე ვიხსარგებლო გარემოებით. წინა პირველად შეუდგებოდა მხურვალედ და მერმე კი გაიფებს, რომ უმჯობესია სასუფროთახში ჯდომ დარჩევა მუქანის ნჭერებისა: ვიდრე ღამისათენა და თავების თვითოჯვით ყბრაულობა. დანებეთ იმის თხეს! მე ვიცნობ მორთებელას.

დურგალი

საკვირეგლი არარის. რომ ამ კაცს ყველიფერ უელის დაეღარაბოთ! რომ შემეგდროდა სადნე მე ამგვარი ღო. არ კი, ერთი მანუტი მოსვენება აღარ მექნებოდა.

ფანზენი

ღამეიდლიო! ღმერთიც კი არ უგდებს ყურს მატლე-

მის ჩუქუნს, არაჲც თუ მართებელი.

იეტერი

ლაფქა!

ფანხენი

მე ერთ ვისმეს ეაცნობ, რომლისათვისაც უმჯობესი იქნებოდა, რომ გმირულის სისხლას მაგერათ, იმას ძარღვებში სდგმოდა მკერდლის სისხლი.

დურგალი

იქნე ამბობს ზეგას?

ფანხენი

ჰმ! გრაფ ეგმონტზედ.

იეტერი

ეგმონტზედ! რისა უნდა ეშინოდეს იმას?

ფანხენი

მე ერთი ღარიბი კაცი ეარ და მეცოფოდა მთელის წლის საზრდოთ ისა, რასაც ის ერთ ღამეს თამაშობაში წააგებს, მაგრამ მთელის წლის შემოსავალს ძამცეშდა, რომ ჩემი თავი ნახევარ საათს იმისათვის შეთხოვებინა და შესაძლებელი ყოფილიყო, იმის ტანზედ გამომება.

იეტერი

ძალიან ძვირფასად ასახებ შენს თავს! იმას ფრჩხილ-

ი მეტი ჭკუა აქვს, ვიდრე შენ თავში.

ფანზენი

მეტი ჭკუა და არა შეცნიერება. მაგგვარი ბატონები ძალიან ადვილათ სტყუედებიან. არ უნდა ენდოს!

იეტტერი

რეებს როტამს! შესაძლებელია, რომ იმისთანა ბატონი?

ფანზენი

აი კადეც მაგიტომ რომ ბატონია და არა კერვალი.

იეტტერი

აი შენ პირუბანელაე!

ფანზენი

ოხ, რამინდა რომ თქუტსნი, თუნდა ერთი საათი, გამბედობა მისცა იმას! რომ მიმის ქარმა აიტანოს და კანკალოს და აძაგძაგოს მინამდინ, მინამ ქალაქიდან თავი არ დასწიოს.

იეტტერი

რაებს ჩვახავს! გრაფი ეგმონტი ისე მაღლაა, როგორც ცაში ეარსუთლაფი.

ფანზენი

არ გინახავს, როგორ ციღან რომელიცე ეარსუთლაფი

უცუ აწყდება? ერთი დანგი — და გაქრა.

დურგალი

ვის შეუძლიან იმის ხელის ღწება?

ფანზენი

ვის შეუძლიან? შენ გამოვსარჩლები. განა? როდესაც
იმას დაიჭერენ, შენ ხალხს წამოაყენებ, განა?

იეტტერი

ოხ

ფანზენი

იმის გულისათვის ზურგს მიუშვერ, განა?

სოესტრ

ეჰ!

ფანზენი (აჯაერებს)

ო! ჰე! უჰ! ჩამოთვალა თითო თითოთ მთელი ანბან-
ნი ჩალა? ესრეა და ესე ყოფილა ყოველთვის! ღმერთი იყოს
იმის მფარველი!

იეტტერი

შენ თაე ხედობას მოეყევარ სიცოფეში. გან იმისთანა
დიდ კაცს, მართალს, უნდა ემინოდეს რისამე?

ფანზენი

მოდით ყველას მოახერხებს. სჯის ღროს სამსჯაეროში

თვლებს აუსევს მაჯულს; თუ თუა ქნება მსაჯული,
ინკუიზიტორულის სიხარულით დამნაშავეთ გახდის უბრა-
ლოს. მე თითონ შემხვედრია გადაწერა პრიტოკოლისა.

დურგალი

აი, ახალი სიტყუე შესაძლებელი არის რომ ბრალი
დააბრუნ მართალსა?

იეტერი

მოქნილი ენა არ აქვს თუ.

დურგალი

მე თანახმა ვარ, რომ ბუზები გაეზმინნ მაგნიარ აბლა
ბუღაში; მაგრამ კრაზანა კი გასწყვეტს.

ფანზენი

ეგ, ჩემო ბატონო, ფეიქარაზედ ჰქადაა გერცოლი აღმა
ჯეროან ფეიქარა ჭიასა ჰგაგს. ის ჩუტნი დად მუცლიან ფეი
ქარაების ფარდი არ გახლათ; იმას გრძელი ფეხები და
პატარა ტანი აქვს და თუმცა ბევრსა სჭამს, მაინც ვერა
ძღუა. იმისი აბლა ბუღა რამტელიც წმინდაა იტელი
მეტი გამწევი და მაგარი.

იეტერი

ვემონტი კავალერა ოქროს შატყლისა. ეინ გაბედავს
იმის ხელის შეზებას, იმისი სჯა შეუძლიათ მხოლოდ იმი

ტოლთ, საესეს კრებაში მრთელის კაპიტულის მხოლოდ
ბოროტს ენას და ზენს უწმინდურს სჯინდისს შეუძლია
შეგონება მაგისტანა სიტყვების გაშოთქმისა.

ფანზენი

განა, იმითი, მე იმისათვის ცუდი მსურს? მე რა საქმე
მაქვს? ის საუცხოო კაცია: ის ჩემი მეგობარი, რომელთაც
სსტა უმისო ჩამოახჩობდა, ჩამდენიმე წყებლების ბეჭებზედ
დაქერის შემდეგ გამოუშტა, ესლა კი წ დით! ესლა მე
თითონვე გაძლეეთ რჩევას წასვლა წამოსვლისას. აგრე
შორს ეხედამ მოდიან ყარაულები, როგორც სახეზედ ეტ-
ყობათ, არისურებენ ჩუშნთან პურის გატეხას. დაედგეთ
ესე მჰვიდობიანათ და ეჩჩვენოთ პირდაღებულ მოცქერლე-
ბათ, მე ორი ძმის ქალები მყავს დანძლია — სირჯი,
როდესაც ესენი დაუმეგობრდებიან იმათ და მაინც არ დაწყ-
ნარდებიან, მაშინ ზენც იტყვი. რომ სწორეთ გაუმაძღრება
მგელები ყოფილან.

სცენა

1,

კოლენბურლის პალატი, სადგომი გერცოლი ალბასი
სილეა და გომეცი (შეხვედრას)

სილეა.

შეასრულე ბრძანება გერცოლისა?

გომეცი

წმინდათ ყველა კერკეტონებისათვის ბრძანება მიცემულია დანიმნულს დროს მოიწიონ ნაჩვენებს ალაგისკენ და მანამ კი უნდა იარონ ქუჩებში დასაცელოდ რიგისა: არც ერთმა იშათაგანმა არ იცის რა ბრძანებაც არის მიცემული მეორესათვის, ყველასა ჰგონია, რომ მარტო იმან მიიღო ბრძანება: ერთს წუთში შეიძლება შეგროვება მრთელის კორდონისა და ყველა მისაეალი პალატში გზების შეკერა: არც იცი, რა დანიშნულება აქვს ამ დაწყობილებებსა?

სილვა

მე დაჩეუული ვარ ყველა გერცოლის ბრძანებების ბრმით
შესრულებსა და ან ეისი მორჩილება იქნება აღვილი გე-
რცოლისაზედ? შედგომილებანი მალე დაამტკიცებენ რომ
ყველა ნაბნეარში იყო სწორეთ:

გომეცი

დიახ, მართალია! არ მიკვირს რომ აგრე ჩემი და და-
ფარული ხარ, როგორათაც ისა, რადგანაც ყოველთვის გა-
ნუშორებლათ იმასთან იმყოფები. ჩემთვის კი ყველა ეს ახა-
ლიბ, რადგანაც ახლათა ვარ მოსული იტალიიდან, სადაც
აღვილია სამსახური. თუმცა ერთგულობაში და მორჩილე-
ბაში არ ჩამოუვა ძეგლს ნამსახურებს, მაგრამ მიყვარს
ცოტა ლაპარაკი და ბაასობა ყველაფერზედ. თქუენ კი ყო-
ველთვის ეგრე ჩემი ხართ და ერთ სიტყუას არ უშვებთ
პირიდან. გერცოლს წარმოვიდგენ უკარო ბრონზის კოშკად,
რომელშიაც ფრთიანი გარნიზონი სდგას. ამ წინაზედ, სადა
ოზედ, მე გავიგონე, როგორ იმან მხიარული მოლაპარაკე
შიადარა საქმელს სირაჯის დუქანს, გათხუწნულის წარწე-
რილით (ეიესკით). რომელიც არას ჩამოკიდული გლეხების,
ცუდათ მოსიარულებლების და ქურდების მისატყუებლად.

სილვა

როგორ ყოჩაღათ, ჩუმათ შემოგვიყვანა?

გომენცი

მაგას რაღა თქმა უნდა კარგა გზიგე. რომ იმას ეი. საც კი ჰქონია ბედნიერება ნახვისა, როგორ იმან იტალიი დგან აქ ჯარი შემოიყვანა იმას უნახაც რამე! როგორ ხერხიანათ გამოგვაპარა მეგობრებს შვა — ფრანცუზებისა, როიალისტებისა და ერეტიკებისა. შეეიტარელებისა და კონ ფედრატებისაგან უმეცრისის დისციპლინის და რიგის დაცვით და ეს გადმოხვლა, რომელსაც ყველანი რიცხამდნენ საშიშ-რად შეასრულა ადვილათ და შეუჯახებლად. ჩუტნ ენახეთ ის, რომლისა სწავლებაც შეგვიძლიან!

სილვა.

აქ ისე ჩუმობა დ მშვიდობიანობა თითქო არაფერი, დღეღა და ღრეულობა არა მომხდარიყოს რა?

გომენცი

ჩუტნს მოსგლამდინ ჩამოგდოთ რიგიანობა,

სილვა.

პროვინციებში ხომ უფრო უმეტესი მშვიდობიანობა; და თუ კადევ ეზლა ენმე ჩუჩუნებს გაქცევა სურს აქედგა ნა. მაგრამ ეგონებ რომ იქაც მალე შეუკრამს გზებსა.

გომეცი.

აი ეხლა გახდება ღარსი კოროლის კეთილ მიდრეკილე
ბის.

სილვა.

ჩუპნ კი დაგერჩენია იმისი მიღება. როდესაც კორო-
ლი მოვა აქ, მერწმუნე: რომ გერცოლაც და ე-ს-აც ის
წარუდგენ იქნებთან ღირსეულად დაჯილდოებულნი.

გომეცი

შენა გგონია კოროლი მოვა.

სილვა.

ისეთი სამზადისი ვუაქვს, რომ ძალიან დასაჯერებელია.

გომეცი

მე არა მჯერა.

სილვა.

მაინც რაც უნდა იყოს არ უნდა სთქუა ეგა. თუნდ
რომ კოროლს არცაი ფიქრში ჰონდეს მოსვლა. მაინც
იმასა სურს: რომ იმის მოსვლას რწმუნობდნენ.

ფერდინანდი, ბუშიმეილი ალბასი. მემოდის.

ფერდინანდი.

შამა ჩემი ჯერ არ გამოსულა?

სილვა

უცლით ჩუშნც იმას.

ფერდიმანდი

თავადები მალე მოვლენ აქ.

გომეცი

განა დღეს მოვლენ.

ფერდინანდი.

ჰო, ორანელი და ეგმონტი.

გომეცი (სილვას)

ესლა ჟი კოტა არა რომ ეცდები.

სილვა

შენთვის იცოდე.

გერცოლი ალბა შემოდის, უახლოვდება რა, ყველანი
უკან იწევიან.

ალბა

გომეცო

გომეცი (მივა)

რას გეიბრძანებთ ბატონო!

ალბა

ყარაულები დააყენე? განჯარგულებათები მიეცო?

ვამეცი

როგორც გვიბრძანეთ. დღიური კერეცოენები.

ალბა.

კმარა დამიცადე გალერეაში. როდესაც მოვა დრო, სილვა გაცნობებს და მაშინ შეჰყრი ყარბულებს და მემო-არტყამ სასახლეს. სხუა ხომ იცი.

გოშეცი

სწორეთ ეგრე გახლავთ ბატონო, თქუტნო უფანთ-ლებულესობაე!

ალბა

სილვა!

სილვა

აქა გახლავართ!

ალბა

სუყველაფერი რაც რომ დღევანდლამდინ მინახამს შენში: ერდგულება, გამბედაობა ნაძდეულათ მესრულება ბრძანებაებისა ყველა დღეს უშეტესად უზდა გამოაჩინო.

სილვა

მადლობას მოგახსენებთ რომ მაძლეეთ შემთხვევას და იმტყიოდ, რომ მე ისევ ის უწინდელი სილვა გახლავართ.

ალბა

როგორცვე შემოვიდნენ თუ არა თავადები, მაშინვე
გსწი და დატყვევე სერეტარი ეგმონტისა, მიგიცია საჭარო
განჯარვულება რომ დატყვევონ სხუა შენიმწულნი პირნი?

სილვა

დარწმუნებული იყავით მაგაზედ, ბედი იმათი შესრულებდა
თავის დროზედ მრასხანეთ ისე, როგორათაც სწორე გამო-
ანგარიშებული მზის დაბნელება.

ალბა

საქმით კარგი თვალი გეჭიროს მათზედ?

სილვა

ყველაზედ უმეტესდ ეგმონტზედ მხოლოდ რომელმაც
თქუტნის მოსლის შემდეგ არ მოიშალა თავისი ადრინდე-
ლი ყოფა ქცევა. უწინდესავეით მრთელ დღეს ატარებს
ცხენების ქაჩვაში, სტუმრების პატრონობაში სუყოველთვის
მსიარულია და მოლაპარაკე სადილზედ, თამამობს ქაღალდს
დღისით და ღამით ჩუშჩუმათ შადის საყვარელთან, სხვებმა
კი ძალიან შეცვალეს თავიანთის დროს გატარება: სხედან
სახლებში და იმათ სახლებს წინ ისეთი სიჩუმე ტრიალებს,
გეგონება, შიგ ავბთმყოფები წვანანო.

(ზოგი შემდეგში იქნება.)

ჩუპნი ძელ-ძელიანობა.

ანუ ქალაქის რაღაც — რაღაცები.

(ხავერდი ექვს შაურათ)

წასრულს, იანუერის ნომერში ეილაპარაკეთ ზოგიერთ
ადგილებზედ, იმათგან ხალხის, რასაკვირველია უბირის
ხალხის გზა არევაზედ, პურის იათათ ჩაშოვარდნაზედ და
ახალის სამართლის სიკეთეზე თუ რა სიკეთე და სარგებ-
ლობა მოუტანა ჩუპნს ქუტყანას. და სხუა კადევ, რაღაც
რაღაცებზედ. მაგრამ, ცისკრის რედაქციას ცოტა აქ უნდა
გულნაკლულობა გამოუცხადოთ, რადგანაც იმ ჩემს ნა-
ლაპარაკეში ორ ალბას კორრექტურის შეცთომით დაუბეჭ-
დაეს თაორანის მაგიერათ, თაირანი, მართლად და ამ ჩუპნ
მა ქალაქის ახალმა თაორანმა, უნდა სიმართლით თქუ-
ნა. ჯერ ორი თვე ძლივს არის და ბევრი სახარებ-
ლო საქმეები დაწყო და მცხოვრებლებსაც ბევრი კეთილი

საქმე შესძინა: უფრო მეტი ეს რომ, ჩაფობა ჩამოგვიგდო
ქალქში, და უფრო და უფრო მეტი კიდევ ეს, რომ პური
გავიფა, პური რომელზედაც არის კაცის სიცოცხლე და
მოკიდებული, რავენათ, ტანთ — საცმელი, მრთალობა ძვირია
მაგრამ ვისთვის არის ძვირი? რასვეირველია, დაბალ და და-
რინი ხალხისათვის. თორემ, შემძლებელი არას დაგიღეს,
იმისათვის ძვირფასი სავედრიც ექვს შაურათ ისყიდება არშინა,
ეს რა ეთქვი! ზოგჯერ შეხედება კაცი იმ გვარის ოჯახობის
ქალსა, რომ შინ პური არა აქვს, და თვთან სავედრით
დაიარება. ეს რასა ნიშნავს? ეს იმას ნიშნავს ჩემო კეთილო
შვიტხველო, რომ სავედრი ექვს შაურათ არა რის არშინა,
ასე ადვილათ როგორა ყიდულობენ ცუდ — უბრალონი.
რა არის! თუ არა რის დრო, რომ შეიტყუათ კაცის ღირ-
სება. არა მდგომარეობს ჩაცმა დახურვაში, ნუ თუ დრომ
კიდევ ვერ მოგვიტანს იმისთანა დაჩწიფებული ქკუა. შეგიტყ-
უთ, რაგვარი ცხოვრება დასცემს კაცსა და გაასწორებს
მაწასთანა, საქმე ის კი არარის დღეს ქრესტიანას დაებნახო
ჩემი თავი მდიდრად და ხეალ რაც მამბდა ვალში გამი
ყოდონ და ამიკლონ, საქმე ის არის, მინამ ამ წუთის სოფ-
ლობი დაელოდიალებთ ნამუსიანათ და პატროსნათ გაეატაროთ
ჩემნი ცხოვრება და თითოთ საჩვენებელი არ შეეწყნე თ

საქმე ის არის ეფექტოთ ჭკუას სიმდიდრეზედ და არა მო-
რთულების სიმდიდრეზედ; რა გამოეა კარგის ტანთ-საცმე-
ლისაგან? არაფერი! ეს არის ღრეობითი, ეს არის დღიური
საქმე და ჭკუა არის გაუცყეთელი განძი. სანუილის შეილო,
მაგრამ ამ გეარი ნეტარებითი ფიქარი ეინ მოგვცა, რომ
ამაზედ ეზრუნეიდეთ და ეფექტობდეთ. რა არის, ერთი ჭკუის
წარმატებზედაც ეფექტოთ, ამ ძვირფას საგანსაც მიეცე-
ოთ გულითადი ყურადღება, მართალია, სული გუჟეკს
მისაცემი, სწორეთ უნდა ეთქვას, წარმატებისათვისაც ეფექ-
რობთ, მაგრამ უფრო სხუა წარმატებისათვის! რომლისათვისაო,
მკითხავს მკითხველი, — აი რომლისათვის, აქამდისინ ჩუპნი
დელათ სქესნი სხდებოდნენ, ანგლიურ უნაგირ დადგმულ
ცხენებზედ, და ისე დასეირობდნენ ქალაქში, ახლა ეს მოდი-
თგან გადაეარდა, ახლა მოდთ შემოვიდა, ამ ანგლიურის
უნაგირს ზოგნი ერთნი რასაკვირველია, აღვაშენ სახედარს,
ზედა სხდებინ და ისე დადიან იქ, სადაც უფრო ზალსის
ყრილობა არის. — შეეუბანერად, იქნება ეს ჩემგან ნათქვამი
არაგინ დაიჯეროს, არა ჭეშმარიტათ. ამას მე ვამბობ სწო-
რეთ და თვთან მინახავს, არა თუ მარტო ამ სტატიის დამ
წერს უნახავს, რამდენსაზე ას და რამდენჯერმე იქნება ათას
ბაცს, წასრულს კვირაში, ერთი ყმაწვილი ქალი, რომელიც

იჯდა პატარა ბაჩა აგარაჯედ, ამაზონკით, დაჭენებდა ბჭ-
 ლეარას წინ, სადაცა ხალხი დაარებოდა და რომელსაცა
 გავეირვებით უყუბდნენ ხელე რა ანბანია ჩემო კეთილო
 მკობველო, აღრე? ესე რგი, აღრინდელს ჩუშნი მეფების
 დროს, სახედარზედ შესვამდნენ ხოლმე დღის დამნაშავეს
 ქალს და ისე ატარებდნენ ქუჩა ქუჩა, ეს დიდი სასჯელი
 იყო კაცისათვის, ამ გეარ სასჯელს ეისაც მისცემდნენ,
 იმას აღარა საზოგადოებაში აღარ შეუშვებდნენ და თი-
 თით საჩენებელი შეიქნებოდა. ახლა კი, იმისთანა დროს-
 შევესწარიო, რომ ზედა სხდებიან თავიანთ გულის დასატკ
 ობლათ და ისე ნაყარდობენ. ამ გეარად, რამდენიმე ქალებ
 ის ერთად გამოსელა დაჯვრითის ყურება, რა სფირი იქნე
 ბა! შენ რას იტყვი ჩემო მკობველო, რომ იმ დღესაც შე
 ვესწრათ. —

ამ ნომერში, ბეერს აღარას ეიტყეით ამის მეტს, რომ ამ დრო
 ში ამგვარი შეპიხვევა ენახეთ, რომ მართლად და სავეირველია!
 ამ დროში, როდესაც რომ ყველანი უჩივიან ხალხის ური
 გობას, ერთმანეთის ტაცობას, ბეერს საჩივრებს, საზრდოს
 მიპოვებისათვის, ბეერი ავი საქმის ჩადენას, მაღლობა ღმერთს,
 ნუ ეიტყეოთ, სადაც ავი იყოს. იქ კეთილი საქმე არ მოი
 პოვებოდეს, ამაზედ არას ეილაპარაკებდით, მაგრამ საჭირო

არის შეიტყონ იმ გეარებმა, რომელთაც კაცის წახდენა
არად მიაჩნიათ, რომელნიცა თავის ერთ სახის კაცა, ისე
უყურებენა როგორც პირუტყვს და კაცად არ მიაჩნიათ
არა. ჩემს სულ ერთნი მთამამაელობანი ვართ, სულ ერ-
თი ადამის ძენი, სულ ერთის სახისანი. სულ ძმები, — სიმ
დიდრე და დიდკაცობა ძმობიდან ვერ გაჰყვრის. სიმდიდრე
და დიდკაცობა ადამის მკერდის სახელს ვერ გამოუცვლის.
ნეტაფი იმას, რომელნიც კაცობრიობის ებღოს აღსრულებს,
სვინილისით, პატოხსნებით. აი, რა შემთხვევა მოხდა: —

ერთი მდიდარი კაცი ქაშთა ვითარებით ისე დაეცა
რომ ერთი სახლის მეტი აღარა შერჩა რა ქვეყანაში და
ეს სახლიც იყო იმის ცოლის და წერილის შეიღების საზრდო,
მაგრამ საუბედუროთ ეს სახლიც პრიკაში ქუჩა გერათა
ასე, რომ შემოსაყლის ფულიდგან პრიკაშიც ისტემა და
იმდენიც რჩება, რომ თავის სახლობას, რის უფროდ
ტანჯვით ჰკვებაფს. დაუდგა ამ საწყალს ოჯახობას იმისთან-
საუბედურო წელიწადი, რომ ავად მყოფობა შეეჩვია: ჯერ
გაუხდა ერთი შვილი ავად, ის მოურჩა თუ არა, გაუხდა
მეორე, ესეც გამოუძვრა თუ არ, წააქცია სენმა ახლა
ცოლი. ახლა აქ ვიდევრეთ, ამათი წამალი, ჰაქიმების

ეზიტას ფული, შერე ჩუპნი ჰაქიმებისა! ასე გაიწურა ეს პატროსანი კაცი, რომ პერანგის მეტი აღარა მერჩა რა, და მოუვიდა ეადა, ფულის შეტანისა. არ გახლავთ ფული! პრიკაშმა და ინიშნა დღე სახლების გასყიდვისა.

მოვიდა პრიკაშში, მწარეთ გაფითრებული და გულ შეწუხებულ სახლის პატრონი, უყურებს და ხედავს წინა ოთახში ირევიან მყიდველნი რასაკვირველად, აქ მსყიდველნი იმ გეარნი კაცნი იქნებოდნენ რომელნიცა სუნით დაცმებენ მწვანის ფასით ჩაიგდონ რამე. ამდროს აქ გამოჩნდება ერთი კეთილი და პატროსანი კაცი, რომელიც ხედავს სახლის პატრონს იმ მდგომარეობაში, რომ ტანში რუანტელს დაასხამს და კაცობრიობითი შეგბრლების გრძნობა ისე დაუტრიალდება გულში, რომ ევლარ მოითმენს და უელის და ეტყვის მყიდველებს სულ უკან დადგნენ და არა ვინ შეეცალოს რომ ეგების შეორეთ დანიშნონ გასყიდვის დღე და მინამ რა თავისუფალი დრო მიეცემა სახლის პატრონს სადმე გაიმართავს ხელს და დაიბრუნებს თავის ლუკმას ყოველი გაუგონებენ და უკან დადგებიან.

.

შემდეგ პრასუტკიაში შემოაწევს სახლის პატრონს, რომელსაც სახლს უყვოდა. და გამოაცხადებს, სახლის პატრონმა ფული სრულებით შემოიტანათ (შესატანს ყოფილი ორმოც და რვა თუმანს) და წარადგენს ფულს! გამოუხსნის რა ამ გეარად სახლს, გამოიყვანს წინა ოთახში და ეტყვის სახლის პატრონს, ერთმა შენმა მჭობელმა ორმოც და ათი თუ მანი გასცხა, ეს ორი თუ მანი დაუბრუნე ახლევ და ეცადე დახარჩენი ორმოც და რვა თუმანიც მალე მასცე სარგებელითაო. — აქ ჩუპნ აღარას ეტყეით ამის მეტს: კეთილი კბი ყოფილხარ და ყოველთვის კეთილი გიძღოდეს წინ, ჩემო საყვარელო ძმაო!

1 8 7 0 Vggmb.

„ცისკრის“ ღაბარება შეიძლება ამ სახით.

ტფილისში, ადგილობრივ გაუფხავნელად თუ გაგზავნით,
მანეთი.

რედაქცია იმყოფება ქუთაის, საკუთარ კერესელიძის სახ
ელებში, ქ. ტფილისში.

ვისაც ჟურნალის დაქვლდეს და თავის დროზედ არ მიე-
თოს, უმოკრილესად ითხოვს რედაქცია, მაშინვე აცნო
ეს ამ ადრესით,

• ცისკრის რედაქციაში • ტფილისს.

გვ. 15. 1870. წ. კერესელიძე.